

Kargowa jako punkt wyjazdowy na każdą z wymienionych tras na mapie oferuje turystom kilka godnych uwagi miejsc:

1. PÓŁNOCNA TRASA ROWEROWA – kolor zielony

Kargowa, Chwalim, Wojnowa, J. Liny, J. Wąchabnowskie, Mata Wieś, Przeszkoda, Kargowa (dl. około 28 km).

Ratusz (Punkt 0 trasy). Swoj obecny kształt zawdzięcza rozbudowie w 1856 i późniejszym przeróbkom. W ścianie frontowej wmurowana jest tablica upamiętniająca wydarzenie, dzięki któremu Kargowa przeszła do historii Polski jako jedyne miasteczko zachodniej Rzeczypospolitej, w którym garnizon dowodzony przez kapitana Kazimierza Więskowskiego stawił zbrojny opór postanowieniom II rozbiu Polski oraz tablica upamiętniająca 200 rocznicę pierwszego odegrania Mazurka Dąbrowskiego na ziemiach zachodnich w mieście granicznym w Kargowej. W latach 2007-10 budynek ratusza poddany został gruntownej renowacji.

Obelisk na Placu Berwińskiego w Kargowej (0,25 km od ratusza). Obelisk na Placu Berwińskiego poświęcony jest bohaterom Powstania Wielkopolskiego 1918-1919.

Kościół Paraf. św. Wojciecha (0,4 km trasy). Wybudowany w 1892 roku, przebudowany w 1932 roku, nawiązuje stylowo do romanizmu i gotyku. W latach 2011 i 2012 przeprowadzono remont oraz wykonano iluminacje kościoła.

Z Kargowej kierujemy się w stronę Chwalimia w pobliżu którego znajdziemy malownicze Jezioro Zaczęte (4,0 km trasy), podporządkowane prawom natury, doskonałe miejsce na kontakt z przyrodą i wymarzone miejsce dla wędkarzy.

Dalej kierujemy się do Wojnowa, na wjeździe którego znajduje się gospodarstwo agroturystyczne (8,0 km trasy). Lasy, jezioro, czyste powietrze oraz specyficzny mikroklimat to główne walory przyrodnicze stanowiące o atrakcyjności tego miejsca. Jest również idealnym miejscem dla wędkarzy, myśliwych, grzybiarzy, rodzin z małymi dziećmi i lubiących długie spacerować. Dysponuje łącznie 15 miejscami noclegowymi. Gospodarstwo posiada również miejsce na ustawienie namiotów (www.edenwojnowa.republika.pl, e-mail: edenbird@wp.pl, tel. 48 68 3525765).

Następnie mijamy Jez. Wojnowskie (8,1 km trasy). Jest ono największe w powiecie zielonogórskim, składa się z dwóch akwenów, wschodniego i zachodniego. Powierzchnia rozciąga się na przestrzeni 241,78 ha. W okresie letnim pełni funkcję wypoczynkową i rekreacyjną. W północnej części jeziora mają swoje siedliska i ostoje ptaki wodno – błotne. Akwen ten to również wymarzone miejsce dla wędkarzy.

Jadąc dalej przez wieś możemy po drodze zobaczyć pałac (8,5 km trasy) wzniesiony w 1910 r. na miejscu starszego w formie neobarokowej. Do 1944 r. mieszkał w pałacu książę holenderski Bernhard v Lippe-Biesterfeld. Dziś z uwagi na świetne warunki mikroklimatyczne mieści się w nim szpital rehabilitacyjno - leczniczy dla dzieci ze schorzeniami układu oddechowego.

Do pałacu przylega park na terenie którego wyznaczono ścieżkę dydaktyczną (8,5 km trasy) o długości około 1km. Wzdłuż trasy ścieżki znajduje się 7 przystanków z edukacyjnymi tablicami informacyjnymi.

Obok pałaca mieści się również kaplica (8,6 km trasy), która została zbudowana w pierwszej połowie XIX w. Budynek kaplicy początkowo był oficyną wchodzącą w skład miejscowego folwarku. Dopiero po 1945 r. został przekształcony w kaplicę. Jest to klasycystyczny obiekt, na planie prostokąta, pierwotnie dwukondygnacyjny.

W Wojnowie można zatrzymać się na dłuższy pobyt w Ośrodku Wypoczynkowym „Wojnowo” (9,10 km trasy), który położony jest w lesie nad brzegiem jeziora Wojnowskiego. Posiada 120 miejsc noclegowych w wolnostojących domkach z pełnym wyposażeniem sanitarnym, stołówką i kortem tenisowym. Ośrodek organizuje wczas, pobyty indywidualne i grupowe, narady oraz imprezy okolicznościowe. Ośrodek funkcjonuje od maja do października. Istnieje możliwość wypożyczenia sprzętu turystycznego.

tel. 48683525155, www.wojnowo.pl wojnowo@zg.onet.pl

Z Wojnowa kierujemy się nad Jezioro Liny (13,0 km trasy), którego powierzchnia lustra wody wynosi 28,0 ha, a maksymalna głębokość 10,8 m i charakteryzuje się wysoką klasą czystości wody. Jezioro powstało na obszarze moreny dennej i należy do bardzo malowniczo położonych zbiorników wodnych. Jest systematycznie zarybiane, stąd też jest bardzo atrakcyjne dla wędkarzy. Przy głównej plaży można obić rzec wielce ciekawych rzębk okolicznych twórców. Dzieła te powstają podczas corocznych plenarów rzeźbiarskich.

Na terenie przyległym do jeziora znajduje się Ośrodek Wypoczynkowy „Liny” (14,4 km trasy) - oferuje domki wolnostojące z wyposażeniem sanitarnym, pole namiotowe i kempingowe oraz możliwość wypożyczenia sprzętu wodnego (tel.48 68 3512334, www.grol.pl, e-mail:grol@grol.pl).

Wyjeżdżając z terenu ośrodka mijamy leśniczówkę (14,8 km trasy)- Idealne miejsce dla artystów, twórców ludowych, literatów i tych, których ciekawi osoba Eugeniusza Pauskzty. W leśniczówce znajduje się izba pamięci pisarza. Istnieje możliwość korzystania z oferowanych pokoi gościnnych. (tel. 48 68 3526368).

Kolejnym miejscem na trasie jest Wąchabnowskim, następnie kierujemy się do Małej Wsi (19,8 km trasy), w której skręcamy na Przeszkodę (24,3 km trasy), dojeżdżamy do ścieżki rowerowej, która kieruje nas do Kargowej.

Kończąc trasę mijamy Kościół Poewangelicki (27,2 km trasy) - obecnie pomocznicy Świętego Maksymiliana Kolbego, wzniesiony w latach 1801 - 1805 w miejscu starej budowli. Prosty w założeniu i bryle posiada stylowe cechy późnego klasycyzmu.

2. WSCHODNIA TRASA ROWEROWA – kolor niebieski

Kargowa, pamiątkowy kamień, gospodarstwo agroturystyczne Stary Jaromierz, pomnik „Ofiar Marszu Śmierci”, Obra Dolna, J. Wilcze, J. Rudno, Uście, Kargowa (dl. około 30 km).

Wyruszając z Kargowej spod ratusza mijamy pałac (0,8 km trasy), dawną rezydencję właścicieli miasta - rodziny Unrug.

Pochodzi z XVII w. W 1730 r. szambelan królewski Karol Unrug przekazał pałac królowi Augustowi Mocnemu w dotychczas w prawem przebudowy i rozbudowy. Po pożarze w 1735 r. odbudowano pałac Unrugów, jednak bez architektonicznych dekoracji i wewnętrznej struktury. Z osiemnastowiecznej zabudowy pozostała oficyna z ciekawym portalem, spichrz i stajnia. Obecnie pałac jest własnością prywatną bez możliwości zwiedzania.

Do pałacu przylega park (0,8 km trasy), który powstał w pierwszej połowie XVII w. z wykorzystaniem ozdobnego ogrodu. Granice parku wyznaczają aleje: Grabowa i Lipowo-Kasztanova, których wiek jest szacowany na 250 lat i znacznie młodsza Aleja Kasztanova.

W parku znajdują się cenne gatunki drzew (min. platany, daglezie, cisy oraz buk o obwodzie 750 cm i 28 m wysokości). W 2012 r. w parku przeprowadzono prace renowacyjne polegające na otworzeniu ciągów pieszych, budowie placu zabaw dla najmłodszych oraz postawiono stylowe lampy. Park jest jednym z miejsc wypoczynku Kargowian.

Dalej kierujemy się w stronę Starego Jaromierza. Po drodze mijamy pamiątkowy kamień z napisem „Totus Tuus Błogosławionemu Janowi Pawłowi II w 51 rocznicę spływu Lubuskim Szlakiem Wodnym Kargowa 27 lipca 2011” (2,6 km trasy).

Na wjeździe do Starego Jaromierza, przy lesie obfitującym w jagody i grzyby, znajdziemy gospodarstwo agroturystyczne (5,4 km trasy). Dysponuje ono 17 miejscami noclegowymi, kuchnią oraz łazienkami. Gospodarstwo oferuje również miejsce na postawienie namiotów. W gospodarstwie można zaopatrzyć się w świeże mleko, jajka i warzywa. (tel. 48 68 3525054)

W pobliżu trasy rowerowej możemy zatrzymać się przy obelisku (8,6 km trasy) upamiętniającym miejsce stracenia 41 kobiet pochodzenia żydowskiego dokonany 25 stycznia 1945 roku. Dzięki zrealizowanemu w roku 2012 projektowi z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich dokonano przy obelisku nasadzeń, utwardzono miejsca postojowe dla samochodów, zamontowano tablicę informacyjną, na której opisana jest historia tych tragicznych wydarzeń. Teren wyposażono w ławki ze stołem oraz stojaki na rowery.

Wracając na trasę przejeżdżamy przez Nowy Jaromierz i dojeżdżamy do Obrzy Dolnej gdzie możemy obierać prace wykonane w drewnie, które zdobij plac do rzeźbienia nazwany „Rzeźbiarskim zakątkiem” (12,3 km trasy). Z Obrzy Dolnej kierujemy się w stronę Jeziora Wilcze (15,9 km trasy), dalej do Uścia (20,5 km trasy) i trasę kończymy w Kargowej.

3. POLUDNIOWA TRASA ROWEROWA – kolor różowy

Kargowa, Uście, Tataraki, Susłów, Karszyn, Dąbrówka, Kargowa (dl. około 32 km).

Ruszając z Kargowej w stronę Karszyna po drodze mijamy teren rekreacyjny (1,6 km trasy) przy Obrzycy. Jest to miejsce przystosowane do planowania zarówno w trybie biernym, jak i aktywnym. Przy plaży znajduje się pomost, zadaszone ławki oraz boisko do piłki plażowej. Można także rozpaść ognisko i zorganizować grilla. Jest to wspaniałe miejsce na rodzinny wypoczynek. Teren stanowi również bazę wypadową dla kajakarzy.

Zjeżdżając z trasy możemy wjechać do Karszyna gdzie możemy zatrzymać się przy kościele (5,3 km trasy) klasycystycznym, z barokowym wnętrzem, wzniesionym w 1792 r.

Wracując na trasę rowerową kierujemy się w stronę Uścia (10,5 km trasy), następnie przejeżdżamy przez miejscowości Tataraki (11,7 km trasy), Susłów i ponownie dojeżdżamy do Karszyna gdzie po drodze możemy zatrzymać się przy ścieżce przyrodniczo - leśnej (24,3 km trasy). Trasa ścieżki ma kształt pętli o długości około 3,6 km, zaczyna się i kończy przy leśniczówce. Ścieżka ma charakter szlaku turystycznego można ją zwiedzić pieszo lub na rowerze. Czas przemarszu trasą ścieżki wynosi około 2 godzin.

Atrakcją ścieżki jest powierźniowy pomnik przyrody - paprok o nazwie „Długosz Królewski”. Udając się w dalszą podróż skręcamy w stronę Dąbrówki (27,7 km trasy), z której kierujemy się na Kargowej.

4. ZACHODNIA TRASA ROWEROWA – kolor żółty

Kargowa, Dąbrówka, Podlegórz, Smolno Małe, Stare Kramsko, Smolno Wielkie, Kargowa (dl. 35km).

Z Kargowej wyruszamy w stronę Dąbrówki (6,1 km trasy), za wysłą skręcamy w stronę Ostrzczy (12,6 km trasy), następnie mijamy Podlegórz (16,6 km trasy), Smolno Małe (20,8 km trasy), Stare Kramsko (21,9 km trasy). Stąd kierujemy się na Smolno Wielkie, w którym możemy zobaczyć kościół (29 km trasy) w stylu neoromańskim pochodzący z XIX w. Obok usytuowana jest załoga bytkowa - dawny grobowiec rodziny rodziny von Schenckendorff. W miejscowym kościele przy nawie bocznej znajduje się płyta dziękczynna, ufundowana przez Christopha von Schenckendorffa, głównego fundatora miejscowego kościoła. Ze Smolno Wielkiego udajemy się w stronę Kargowej.

5. TRASY MTB (drogi leśne od J. Zaczęte do J. Liny)

- przebiegają po urozmaiconym terenie gminy Kargowa. Co roku w miesiącu czerwcu odbywa się rowerowy wyścig MTB, który wchodzi w typ wyścigu Grand Prix Czakmarek Electric z coraz większą liczbą nowych uczestników (550 osób), wśród których znajdują się: M. Konwa - medalista młodzieżowych mistrzostw świata, młodzież-

owy mistrz Polski w kolarstwie górskim i przełajowym oraz A. Kaiser - specjalizujący się w wyścigach długodystansowych; klasycznych maratonach oraz imprezach etapowych, mistrz Polski w maratonie MTB (2004).

6. ŚCIEŻKA ROWEROWA

(Kargowa - Babimost) o długości około 11 km zaczyna się przy Gimnazjum w Kargowej i wieszce nad Jezioro Liny wzdłuż pól i łąsów, a następnie łączy się ze ścieżką, którą można dojechać do miejscowości Babimost.

7. ŚCIEŻKA W MIEŚCIE

o długości około 1 km przebiega wzdłuż pól i osiedla domków jednorodzinnych. Dzięki oświetleniu ścieżki możliwe jest bezpieczne zwiedzanie Kargowej i jej okolic.

8. SZLAK TURYSTYCZNY „SZLAK BEZ KOŃCA”

o długości 32,5 km, można przejść pieszo lub przebyć rowerem, jest łatwy, bezpieczny. Zachwyca pięknymi widokami (łasami oraz 5 jeziorami: małe J. Zaczęte usytuowane w lesie w Chwalim, J. Wojnowskie, J. Liny, małe Liny oraz Jezioro Wąchabnowskie). Opis trasy można znaleźć w audiodoprzewodniku na telefon komórkowy (http://www.kargowa.pl/media/audiodoprzewodnik.apk)

SZLAK POWSTANIA WIELKOPOLSKIEGO (1919)

w Regionie Kozła - szlak przebiega przez miejscowości gdzie toczyły się walki powstańcze. Miejscowości te wchodziły w skład Stowarzyszenia Gmin RP Region Kozła.

Pomniki przyrody

Na terenie gminy Kargowa znajduje się 11 pomników przyrody, z czego większość stanowią pojedyncze, wiekowe dęby.

- Do najcenniejszych pomników przyrody należą:
- Dąb szypułkowy w Kargowej
  - 2 dęby: szypułkowy i bezszypułkowy w Wojnowie
  - 5 dębów szypułkowych w Starym Jaromierzu
  - 2 dęby szypułkowe w Karszynie
  - skupienie królówek drzew (sosna) w Karszynie
  - papróg – długosz królewski w Karszynie
  - aleja rachitycznych lip (droga Karszyn - Siedzka)

Baza noclegowa i gastronomiczna

Bar „Przylesie” - tel. 503 934 468, 513 399 291 (Droga krajowa nr 32, przy wjeździe z Kargowej - kierunek na Poznań)	„Ciao - Ciao” - tel. 48 68 352 5054	tel. 48 68 3525057
Bosiacki Stawomir - Stary Jaromierz 54 - tel. 48 68 352 50 54	Anna Aleksandrowicz - tel. 48 68 352 51 55	Restauracja - Pizzeria „Maraton-5” - ul. Rynek 9
Cafe Bar The Best przy Gminnym Ośrodku Kultury w Kargowej, ul. Browarna 7 - tel. 503 934 468, 513 399 291	Gminny Ośrodek Kultury w Kargowej, ul. Browarna 7 - tel. 503 934 468, 513 399 291	Ośrodek Wypoczynkowy Wojnowo - 66-120 Kargowa
Danuta Wilinska - Grzesiek - Wojnowo 10A - 66-120 Kargowa - tel. 48 68 352 57 65 - www.edenwojnowo.republika.pl	Gosciniec „TK” - ul. Rynek 31/32 - 66-120 Kargowa - tel. 48 68 352 60 74, 48 68 352 60 75	Lubuski Klub Turystyczny „Agros” - ul. Browarna 7A - 66-120 Kargowa - tel. 607 649 245, 604 529 258, 694 555 997
Restauracja - Hotel - tel. 48 68 352 51 55 - www.edenwojnowo.republika.pl	Gosciniec u Ani - ul. Babimostka 12 - 66-120 Kargowa	PHU „Pod Dębem” - Noclegi, wypoczynkaia rowerow - Tomasz Zbaraszcuk ul. Babimostka 13A - 66-120 Kargowa - tel. 664 195 654 - e-mail: tomekzbara@interia.pl

Opracowanie kartograficzne: SYGNATURA, www.sygnatura.com.pl
Tekst: Barbara Palcz Foto: archiwum UMIG

Wszystkich przebywających i odpoczywających na terenie Gminy Kargowa zapraszamy do wzięcia udziału w corocznie organizowanych imprezach kulturalnych: Międzynarodowym Święcie Czekolady, Meczu Drużyny Przyjaciółki Maczka Kozłowskiego kontra Reprezentacji Polski Bizotomnych oraz Festiwalu Filmu i Teatru Kozki Gangsta Film.

kargowa

www.kargowa.pl
Urząd Miejski Kargowa
ul. Rynek 33
66-120 Kargowa
tel. +48 68 352 51 31
fax +48 68 352 50 29

ISBN 978-83-7499-130-4